

Magazín EU

Herečka Veronika Žilková: Chci být ve Spojených státech evropských

Televizní divák může po shlédnutí několika dílů pořadu Tele Tele lehce nabýt dojmu, že Veronika Žilková nebere vážně vůbec nic. Opak je ale pravdou. Například vstup do Evropské unie bere vážně smrtelně. Přes svou averzi k novínám proto poskytla Magazínu EU rozhovor.

Většina neduhů, kterými trpí naše společnost, vychází z mizerného školství. Všichni vaříme z toho, co jsme se naučili. Je známo, že mozek se rozvíjí do patnácti let a do osmnácti let je ještě schopen přijímat nějaké upravující informace. Pak už jste ztraceni. Když se ve škole děti dozvídají jen encyklopedické znalosti a nikdo neučí, jak se chovat, jak se orientovat a jak být sebevědomý, tak je to samozřejmě špatně. Lidem často chybí základní desatero vychování. Na školách v Evropské unii se vyžaduje, zatímco u nás je komunisti považovali za přežitky imperialismu, takže akorát naučili pionýry, aby v tramvaji pouštěli staré babičky sednout, a tím to končilo. Pevně věřím, že po vstupu do Evropské unie se situace změní.

Co považujete za další přínos našeho vstupu do EU?

Já si skutečně myslím, že kořeny jsou ve výchově a škole. Když jsem dobře vychovaný, tak myslím na přírodu, zhasínám světlo, šetřím vodou, protože nechci zbytečně, do bezvědomí, čerpat zásoby téhle planety. Jedině dobrá výchova nás může naučit ohleduplnosti a toleranci.

Někteří lidé se obávají, že vstupem do EU přijdeme o značnou část naší suverenity, že nás bude řídit kdosi z Bruselu. Vy nemáte strach?

U nás se nikdo nepodivuje nad Spojenými státy americkými. Naopak všichni obdivují, jak takový obrovský kus pevniny funguje pod jedním vedením. Všechny státy mají své zákony, v každém můžete dělat něco, co v jiném nesmíte, ale přesto tam funguje kooperace. Jsem si jistá, že třeba Texané určitě nemají pocit nějakého omezení suverenity. A já stejně tak beru Evropskou unii – jako vyšší stupeň řízení, jako takové Spojené státy evropské. Vždyť už to byl král Jiří z Poděbrad, který chtěl jednotnou Evropu, takže to není zas tak převratná myšlenka.

Jak jste spokojená s podmínkami, které Česká republika dojednála během přístupových rozhovorů?

Podívejte, my jsme holá zadnice – stát, který se ve světě může chlubit tak maximál-

Foto: Martin Kovář

Herečka Veronice Žilkové jako by nikdy nemizel úsměv z tváře. A to i přesto, že je stále v jednom kole, kromě hraní stíhá i rodinu

ně korupčními aférami. Můžeme být rádi, že se s námi Evropská unie vůbec baví.

(Pokračování na str. 3)

Budeme mít na rozhodování v EU nějaký vliv?

Ano, v Bruselu všechny členské státy EU úzce spolupracují a ve většině případů rozhodují společně, ať již jednomyslně nebo kvalifikovanou většinou. Žádné rozhodnutí EU nemůže být v zásadním rozporu se zájmy některého členského státu. ČR bude zcela rovnoprávná se všemi ostatními členskými státy: bude mít své zástupce v evropských institucích, čeština se stane jedním z jednacích jazyků EU a budou do ní překládány všechny důležité dokumenty.

V referendu máte šanci ovlivnit rozhodnutí o budoucnosti

Ve dnech 13. a 14. června, tedy již za méně než měsíc, se uskuteční referendum o přistoupení České republiky k Evropské unii. Historicky první všelidové hlasování českých občanů rozhodne o tom, zda se země 1. května 2004 připojí k EU. Lidem, kteří se přijdou zapojit do rozhodování, bude položena následující otázka: „Souhlasíte s tím, aby se Česká republika stala členem Evropské unie v souladu se Smlouvou o přistoupení České republiky k EU?“ Tuto smlouvu podepsalo deset budoucích členů 16. dubna v řeckých Athénách. Obsahuje všechny podmínky přijetí do Evropské unie a její plné znění i stručné shrnutí najdete na adrese www.evropska-unie.cz.

Foto: Audiovisual Library of the European Commission

Smlouvu o přistoupení k EU za Českou republiku na snímku podepisují prezident Václav Klaus a premiér Vladimír Špidla. V červnovém referendu svůj názor ale můžeme vyjádřit všichni

V některých přistupujících zemích se již referenda konala a vyhlášené výsledky vyzněly jasně pro členství v EU.

(Pokračování na str. 4)

Evropská unie se rozšiřuje o deset nových členských států

V řeckých Athénách byla 16. dubna tohoto roku podepsána Smlouva o přistoupení. Pokud úspěšně proběhne její ratifikace ve všech členských a přistupujících zemích EU a pokud se občané přistupujících států vysloví pro vstup, 1. května 2004 se evropská patnáctka rozroste o deset nových členů.

Česká republika

Hlavní město: Praha
Rozloha: 79 tis. km²
Počet obyvatel: 10,3 mil.

Estonsko

Hlavní město: Tallinn
Rozloha: 45 tis. km²
Počet obyvatel: 1,4 mil.

Kypr

Hlavní město: Nikósie
Rozloha: 9 tis. km²
Počet obyvatel: 0,7 mil.

Litva

Hlavní město: Vilnius
Rozloha: 65 tis. km²
Počet obyvatel: 3,7 mil.

Lotyšsko

Hlavní město: Riga
Rozloha: 65 tis. km²
Počet obyvatel: 2,4 mil.

Maďarsko

Hlavní město: Budapešť
Rozloha: 93 tis. km²
Počet obyvatel: 10,1 mil.

Malta

Hlavní město: Valletta
Rozloha: 300 km²
Počet obyvatel: 0,4 mil.

Polsko

Hlavní město: Varšava
Rozloha: 313 tis. km²
Počet obyvatel: 38,7 mil.

Slovensko

Hlavní město: Bratislava
Rozloha: 49 tis. km²
Počet obyvatel: 5,4 mil.

Slovinsko

Hlavní město: Lublaň
Rozloha: 20 tis. km²
Počet obyvatel: 2 mil.

Estonci jsou stejně jako všechny jiné národy velmi pyšní na svou kulturu, starou lidovou architekturu představují ve skanzenu

Smlouvu uzavřelo zatím těchto deset států: Česká republika, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko. Podařilo se tak završit dlouhodobé přípravy a vyjednávání, které začaly individuálními vstupními rozhovory o přijetí do EU v březnu 1998 s Polskem, ČR, Estonskem, Slovinskem, Kyprem a Maďarskem.

Maďarsko, které je rozlohou i počtem obyvatel srovnatelné s ČR, bylo první z postkomunistických zemí, která oficiálně požádala o vstup do EU, a to již

Vzhledem k tomu, že Malta je ostrovní stát, rozšířeným zdrojem obživy je rybolov a vše, co s ním souvisí

v roce 1994. V tomtéž roce následovalo Polsko a ČR v roce 1996. Slovensko, které s námi stálo na stejné startovní čáře, o přistoupení začalo jednat později, až v únoru 2000. Stejně datum zahájení přístupových jednání platí i pro dvě pobaltské země – Litvu a Lotyšsko.

Dva středomořské ostrovy – Malta a Kypr – jsou mezi kandidáty nejstarší. Malta, nejmenší rozlohou i počtem obyvatel, dohodu o přidružení podepsala již v roce 1970, o dva roky později ji následoval i Kypr. Obě země patří zároveň k nejbohatším uchazečům o vstup do Evropské unie, jsou na stejné úrovni jako „chudší“ členské státy. Vyrovnat se jim může snad jen Slovinsko, které si drží prvenství

Evropská unie je sjednocením lidí

Za méně než čtyři týdny budete hlasovat o vstupu Vaší země do Evropské unie. O co vlastně jde? Nejlépe se vyjádřil Jean Monnet, otec evropské integrace: „My neslučujeme státy, my sjednocujeme lidi“. Heslo významné zvláště proto, že hrozné války 20. století ještě dnes mnoho Evropanů rozdělují. Ale Evropská unie je silnější. Zcela jasně to ukazuje příklad usmíření Německa a Francie. Překonání minulosti představuje základ naší společné budoucnosti. Evropská unie je totiž, co se týče kvality života a blahobytu, historií úspěšnosti. Nezaměňujeme to ale se zemí hojnosti, kde se stačí jen pohodlně posadit a pochutnávat si na dobrotách, kterých je všude nadmíru. Takové země neexistují. Ale existuje příklad Irska a Španělska. Tam lidé velkolepě využili své šance v Evropské unii a dosáhli větší osobní svobody, blahobytu a kvalitnějšího života. Přitom si zachovali svou národní sílu, svou samostatnost. Jsem si jist, že něco podobného se podaří i České republice. A těším se na podněty, které Vaše země dá tomuto ojedinělému projektu evropské integrace.

Foto: ALEC

Günter Verheugen

Evropský komisař pro rozšíření

v hospodářské vyspělosti mezi postkomunistickými kandidáty na členství.

Jednání nebyla vždy jednoduchá. Nejkomplikovanější otázkou se stalo zemědělství. A to nejen v Polsku, kde nejvíce problémů způsobuje dodnes, ale i v Litvě a Lotyšsku, tedy v zemích, kde téměř čtvrtina populace pracuje v zemědělství. Nyní jsou však jednání u konce a Evropou prochází vlna referend. Čeští občané rozhodnou o své budoucnosti už příští měsíc. (vak)

Na Kypru se díky jeho jižní poloze velmi dobře daří vinné révě. Kyperská vína jsou po světě proslavená

Maďarský parlament sídlí v Budapešti na dunajském nábreží

Portugalsko vzkvétá i díky strukturálním fondům Evropské unie

Portugalci již od nepaměti chtěli dobývat svět, objevovat neznámé končiny. Jména slavných mořeplavců jako byli Vasco de Gama či Fernão Magalhães, kteří prosluli svými námořními cestami, jsou právě portugalská. Malá přímořská země také až do sedmdesátých let držela řadu kolonií – například Angolu, Mosambik nebo město Goa v Indii či Macao v Číně. Začátkem šedesátých let se ale začaly kolonie pro malé a ekonomicky slabé Portugalsko stávat velkou zátěží, a tak se portugalské državy osamostatnily.

Portugalsko v padesátých a šedesátých letech získalo řadu mezinárodních úvěrů na modernizaci hospodářství, přesto se nedařilo reformovat především zaostalou sociální strukturu země – v zemědělství například stále pracovalo 47 procent obyvatel a 40 procent populace bylo negramotné. Hospodářská reforma v Portugalsku definitivně uspěla až v roce 1986, kdy se také země stala členem Evropského společenství. V současnosti Portugalsko představuje stabilní, vyspělý stát, přestože některé eko-

Belémskou věž v Lisabonu najdete na břehu řeky Tejo, která hlavním portugalským městem protéká

ho Portugalců pracuje v jiných zemích EU (hlavně ve Francii, Belgii a v Lucembursku), lisabonská vláda plně podporuje i volný pohyb osob uvnitř EU.

V posledních letech se Portugalsko stává vyhledávaným cílem turistů. Kromě koupání na mořských písečných útesech pod subtropickým sluncem jsou oblíbené zejména hory, kam místy jako by ještě nezasáhla civilizace. Proslavil se především kraj Beira Baixa na východních hranicích se Španělskem. Hranici už od roku 1297 chránil pás opevněných vesnic a městeček. Ty si uchovaly svůj půvabný středověký ráz až do dnešních dnů. Díky projektu Unie, který odstartoval v roce 1994, se historické vesnice v současnosti rekonstruují a znovužívají, tentokrát ovšem turistickým ruchem, jehož růst umožnily i nové komunikace vybudované také s finanční podporou ze strukturálních fondů EU. Na druhém konci země – na západním pobřeží – láká k návštěvě zase hlavní město Lisabon nebo například město Porto a jeho proslavené portské víno. (kav)

Portugalský most Vasco de Gama drží v Evropě prvenství – je totiž nejdelší

nomické potíže ze starých dob ještě přetrvávají. Strukturální pomoc z rozpočtu EU je proto pro zemi důležitá. K prioritním oblastem patří podpora zemědělství, rozvoj venkova a rybolovu. Vzhledem k tomu, že mno-

Jak Češi vnímají blížící se vstup republiky do EU?

Zeptali jsme se v českých a moravských městech: Blíží se referendum o vstupu do Evropské unie. Jak budete hlasovat a proč?

Vladislav Kubica, 40 let, Brno, pracující u internetové firmy. Jednoznačně jsem PRO VSTUP do Evropské unie. Můžeme se mít jediné lépe.

Nevidím v tom žádné evidentní zápory. Myslím, že lidé se smíří i s tím, že něco bude dražší. To je jediný strašák a jediná překážka. Jiná cesta však není.

Hana Krásová, 70 let, Prachatice, důchodkyně. Musíme hlasovat PRO, jiná šance není. Jsme ve střední Evropě a těžko můžeme zůstat stranou. Malé státy na tom mohou jen vydělat.

Ladislav Štěpán, 55 let, Týn nad Sázavou, zaměstnanec státní správy.

Budu hlasovat PROTI VSTUPU do Evropské unie. Ještě nejsme dostatečně připraveni. Bude nějakou dobu trvat, než se srovnají cenové relace a příjmy obyvatelstva. V současné době je zde velká propast a hrozí, že se výrazně sníží životní úroveň. Neexistuje zde žádná seriózní analýza. Omílají se pořád dokola stejné fráze a dávají se nám příklady, které jsou nesrovnatelné. Třeba Irsko a Španělsko přistupovaly k EU za jiných, výhodnějších podmínek.

Alena Hrušková, 53 let, Praha, pracující v telekomunikacích. Rozhodně budu hlasovat PRO VSTUP do Evropské unie. Je to pro nás šance a zároveň výzva. Velký krok vpřed a přizpůsobení se celoevropskému trendu. Pro všechny státy je to výhodné, přináší to celou řadu zlepšení.

Veronika Žilková: Chci být ve...

(Pokračování ze str. 1)

Samozřejmě tamhle Venda v hospodě může křičet, že nechce doplácet na Francii, ale ve skutečnosti bude ta Francie doplácet na nás. Vůbec bych se nedivila, kdyby Venda v Lyonu křičel, že nestojí o žádného Vendu z Čech. My chceme bydlet s bohatším bráchou v jeho domě, a tak prostě musíme přijmout jeho podmínky. Anebo můžeme suverénně bydlet na ulici, ale to je cesta zpátky.

Blíží se datum referenda o našem vstupu do Evropské unie. Jak se rozhodnete?

Jednoznačně pro. Já chci na letišti pro-

Foto: Martin Kovář

cházet vchodem určeným pro občany členských států EU a nechci chodit vchodem pro ty ostatní. Jsem z generace, která tajně vzhlížela k Západu, tajně poslouchala, co se děje v západním Německu, ve Francii a Anglii a bylo to pro mne něco nedosažitelného. Když cestuji do zahraničí, tak mám pořád ještě pocit stísněnosti – dokud nepřekročím hranice. Teprve za čarou se mi lépe dýchá. Neustále mě dojíímá, že můžu vzít své děti na lyžování do Francie, můžu jim tam koupit špagety a limonádu. Já jsem zažila dobu, kdy jsme o něčem podobném jenom snili a jezdili jsme se dívat na Šumavu, jak to vypadá za kopečkama. Svět za nimi byla pro mne pohádková krajina. Teď máme šanci, aby byla i u nás. (twf)

◀ V současné době Veronika Žilková lidem splývá zejména s pořadem Tele Tele, na televizních obrazovkách se ale objevuje i v jiných rolích. Z poslední doby připomeňme například filmy Otesánek, Zapomenuté světlo či seriál Šípková Růženka

V referendu máte šanci ovlivnit...

(Pokračování ze str. 1)

Například na Maltě se pro členství vyslovilo 53,6 % hlasujících, v Maďarsku 83,7 % a ve Slovinsku dokonce 89,6 %. I v České republice ukazují výzkumy veřejného mínění na silnou podporu integrace do Evropské unie. Uspořádat referendum, díky němuž o vstupu do EU nerozhodnou jen vláda a parlament, ale svůj postoj k němu zaujme i veřejnost, musely před posledním rozšiřováním EU v roce 1995 i Rakousko, Švédsko i Finsko. Občané těchto zemí potvrdili cestu k evropské integraci, pro niž se rozhodly jejich vlády. Nejvýraznější

podporu mělo rozhodnutí o členství v Rakousku s 66,3 % hlasů pro vstup.

Patrně nejvýznamnějším faktorem při referendu je účast voličů. Právě ta je základním předpokladem pro to, aby byl hlas veřejnosti slyšet a účast ve všelidovém hlasování dává všem občanům možnost zapojit se do demokratického procesu. Na Maltě se referenda zúčastnilo 91 % registrovaných voličů, což dokládá zájem o tuto historickou událost. Všechny strany účastníci se evropské diskuse doufají ve vysokou účast i v České republice, kde voliči o budoucnosti země rozhodnou v polovině června. (dek)

Studenti ukazují cestu do EU

Zítra, 18. května, se čeští středoškoláci připojí po bok světových atletů hlavního závodu Pražského mezinárodního maratonu.

Juniorový maraton je unikátní evropskou záležitostí a v budoucnu by tak mohl nastartovat tradici juniorských běhů pod heslem „Running for Europe“ – „Běháme pro Evropu“. Akci zahájí vedoucí Delegace Evropské komise, velvyslanec Ramiro Cibrián. (kvs)

Vydání tohoto čísla magazínu EU sponzoruje společnost Unilever ČR.

Evropa u nás, my v Evropě

Na vstup do Evropské unie si ještě musíme pár měsíců počkat. Ale mnozí z nás už v Evropě dávno pracují jako členové mezinárodních týmů, naše výrobky se prodávají na jednotném trhu. Vstup do Evropy tak jenom dovrší dávno započatý proces. To je příklad zkušeností lidí z mezinárodní společnosti Unilever ČR.

Mýdly z Nelahozevsi se myje skoro celá Evropa

V povltavské Nelahozevsi vyrábí Unilever rostlinné tuky Rama a Flora nebo mýdla Lux a kosmetiku Rexona. Z moravského

Zábřehu pocházejí majonézy Hellmann's a instantní výrobky Knorr.

„Během posledních let prodávaly naše závody zásadní změny. V jejich důsledku se změnila v dodavatele schopné vyvážet na

Ze závodu v Nelahozevsi, který leží v těsné blízkosti Vltavy, proudí do EU známá mýdla Lux i rostlinné tuky Rama a Flora

jednotný evropský trh. Do EU vyvážíme především mýdla, ale v rostoucí míře i potraviny,“ říká výrobní ředitel společnosti Unilever Antonín Jiroušek. „Dostat se na úroveň EU nejenom kvalitou výrobků, ale třeba bez-

pečností práce a ochranou životního prostředí, není vůbec jednoduché. Dnes ale víme, že na evropském trhu obstojíme,“ dodává Jiroušek.

V EU se neztratíme

Mnoho manažerů Unileveru ČR prošlo pracovními stážemi v zahraničí, několik z nich se již vrátilo z Evropy domů. Mezi ně

patří mimo jiné i Richard Krejčí a Klára Havlová. Jak vnímají evropský pracovní trh Češi z Unileveru?

„Češi se znalostmi a fortelem klidně vyrovnají kolegům z EU. Naší výhodou je přizpůsobivost a schopnost improvizace. A v čem se zlepšit? Vystupovat sebevědoměji a iniciativněji, naučit se přijímat osobní zodpovědnost

za úspěchy i nezdary,“ uvádí Richard Krejčí, obchodní ředitel Unileveru, který pracoval v Holandsku tři roky. Doplňuje ho Klára Havlová: „Když jsem odcházela do Rotterdamu, měla jsem pochybnosti, zda to všechno v cizím prostředí zvládnou, ale všechno dopadlo velmi dobře. Češi se v mezinárodních týmech prosazují díky své otevřenosti a cílevědomosti.“

Pomoc Karlínu

Hezkým příkladem evropské solidarity se stala dobrovolnická akce ve prospěch Karlína. Dne 6. března zde pracovalo 250 dobrovolníků – zaměstnanců firmy Unilever z celé Evropy spolu s dobrovolníky z neziskových organizací na obnově dětského hřiště, domu dětí Spektrum, Centra integrace dětí, komunitního centra Oáza a karlínského kostela. Díky této akci došlo k urychlení obnovy objektů, které slouží tisícům karlínských občanů a především dětem a mládeži. K odstraňování povodňových škod Unilever přispěl částkou 15 milionů korun. Tato částka by nikdy nebyla tak vysoká bez sbírky, kterou mezi sebou zorganizovali zaměstnanci Unileveru doma i v zahraničí. Praktická solidarita a angažovanost je součástí podnikové kultury, jejíž hodnotu nelze vyjádřit penězi.

Část dobrovolníků z neziskových organizací a Unileveru se pustila do rekonstrukce dětského hřiště, kde se pokládá nový povrch, instalovali průlezkový a natíral plot

Nově vymalováno a vyzdobeno bylo i komunitní centrum Oáza poskytující pomoc postiženým obyvatelům Karlína

